

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **HULMAN - kovošrot s.r.o.**, se sídlem Nová Ves 8, Pohořelice, zastoupený Mgr. Rudolfem Leškou, LL.M., advokátem, se sídlem Voršilská 10, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2012, č. j. 57/2012-130-SPR/2, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) KŽC Doprava, s.r.o.**, se sídlem Meinlinova 336/1a, Praha 9 - Koloděje, **2) MBM rail s.r.o.**, se sídlem Žižkova 595, Jaroměř, **3) Společnost moravských okresních drah, spol. s r. o.**, se sídlem Purkyňova 99/71, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2012, č. j. 8 A 87/2012 - 55,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2012, č. j. 8 A 87/2012 - 55, byla odmítnuta žaloba žalobce jako opožděná. Žalobce svou žalobou, podanou dne 10. 7. 2012, napadal rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2012, č. j. 57/2012-130-SPR/2, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a dalších účastníků správního řízení proti rozhodnutí Drážního úřadu jako správního orgánu prvního stupně o změně kategorie dráhy z regionální dráhy Vranovice-Pohořelice a jejím zařazení do kategorie „vlečka“ a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Městský soud v citovaném usnesení vyšel ze skutečností uvedených žalobcem v jeho žalobě i ze sdělení žalovaného v návaznosti na jemu adresovaný dotaz městského soudu ohledně data doručení napadeného správního

rozhodnutí žalobci. Tvrzení obou účastníků řízení se shodovala v tom, že napadené rozhodnutí bylo žalobci, respektive jeho zástupci doručeno dne 9. 5. 2012. S ohledem na § 72 odst. 1 soudního řádu správního, stanovící dvouměsíční lhůtu pro podání správní žaloby, a s ohledem na § 42 odst. 2 soudního řádu správního, určujícího mj. počítání a konec lhůty určené podle měsíců, pak městský soud uzavřel, že žaloba byla podána až po marném uplynutí zákonné lhůty pro její podání (dne 10. 7. 2012), a proto ji usnesením odmítl.

[2] Toto usnesení městského soudu žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností. V ní předně namítl, že městský soud porušil jeho procesní práva tím, že v rozporu s § 74 odst. 1 soudního řádu správního mu nezaslal vyjádření žalovaného, které žalovaný k žalobě podal, ani listinu, kterou žalovaný spolu se svým vyjádřením předložil jako důkaz. Stěžovatel dále uvedl, že městský soud pochybil rovněž ve svém závěru, že žalobou napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 9. 5. 2012, neboť podle stěžovatele toto rozhodnutí mohlo být doručeno nejdříve až dne 10. 5. 2012; městský soud podle něj nerozlišoval mezi okamžikem dodání písemnosti do datové schránky a okamžikem jejího doručení, který nastává až s přihlášením oprávněné osoby, k němuž v daném případě došlo až dne 10. 5. 2012. Ke skutečnosti, že v samotné žalobě byl jako den doručení napadeného rozhodnutí uveden den 9. 5. 2012, stěžovatel vysvětlil, že zde došlo k omylu jeho zástupce, osoby práva neznalé, který nerozlišoval mezi okamžikem dodání a okamžikem doručení do datové schránky a jako datum doručení správního rozhodnutí tak v žalobě uvedl první z těchto okamžiků. Stěžovatel dále uvedl, že sice to, že k doručení správního rozhodnutí přihlášením oprávněné osoby došlo až dne 10. 5. 2012, nemůže dokázat jinak než svědecky, jelikož odpovídající datová zpráva byla u něj v mezidobí odstraněna; nicméně tato skutečnost nemůže jít k tíži stěžovatele. Na něj se totiž vztahuje presumpce včasnosti žaloby a naopak důkazní břemeno ohledně opožděného podání žaloby leží na žalovaném. V projednávaném případě pak žalovaný toto břemeno neunesl, neboť k výzvě soudu předložil pouze výtisk tzv. printscreenu (náhledu obrazovky), který postrádá jakékoli náležitosti doručení, je jednoduše manipulovatelný, a tedy zcela neprůkazný. Řádná doručka, použitelná jako důkaz, by musela být opatřena mimo jiné elektronickou značkou Ministerstva vnitra a časovým razítkem. Navíc ani taková doručka by nepředstavovala veřejnou listinu, pročez správní orgán musí prokazovat její věrohodnost, je-li tato zpochybněna. Nad rámec shora uvedeného stěžovatel namítl také absenci řádného a účinného doručení vůbec, neboť žalovaný své rozhodnutí nedoručil skutečnému zástupci stěžovatele, kterým byl pan Marek Tomek, nýbrž Klubu přátel lokálků, o.s., jehož je jmenovaný předsedou. Závěrem své kasační stížnosti pak stěžovatel poukázal na nejednotnost aplikační praxe ohledně výkladu běhu a konce lhůty pro podání správní žaloby (§ 40 odst. 1 a 2 soudního řádu správního) s tím, že naprostá většina občanů by podle jeho názoru měla za to, že lhůta začíná běžet v den následující po dni doručení rozhodnutí a tento první den běhu lhůty je dnem určujícím počátek lhůty. Taková nesrozumitelnost a neurčitost právního ustanovení přitom ve sporu mezi jednotlivcem a státem nemůže jít k tíži jednotlivce, nýbrž státu. Ze všech výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozhodnutí městského soudu a vrácení věci zpět k dalšímu řízení.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ke stěžovatelovým námitkám uvedl, že trvá na tom, že napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno (přihlášením

oprávněné osoby do datové schránky) již dne 9. 5. 2012, což podložil i originálem doručky opatřeným elektronickou značkou zaslaným v příloze jeho vyjádření (tato doručka odpovídá obsahu správního spisu). Žalovaný dále sdělil, že M. T. byl ve správním řízení toliko statutárním orgánem stěžovatelova zmocněnce, ne zmocněncem samým. Tato skutečnost přitom vyplývá již z dohody o plné moci mezi stěžovatelem a Klubem přátel lokálek, o.s., a také z následných úkonů stěžovatele ve správním řízení, v němž všechna svá podání správnímu orgánu zasílal z datové schránky Klubu přátel lokálek, o.s., a taktéž všechny písemnosti správního orgánu byly stěžovateli doručovány do datové schránky tohoto občanského sdružení. Stěžovatelovy písemnosti zasílané správnímu orgánu byly nadto zásadně psány na hlavičkovém papíru občanského sdružení anebo bylo v záhlaví toto občanské sdružení označeno dokonce jako odesílatel. Mimoto po celou dobu správního řízení stěžovatel sám ani jeho zmocněnec způsob doručování ze strany správních orgánů nezpochybnil.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil, zda je kasační stížnost přípustná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel uplatňuje důvod přípustný pro kasační stížnost; konkrétně důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který lze jako jediný uplatnit v kasační stížnosti směřující proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Nejvyšší správní soud tedy vyhodnotil kasační stížnost jako přípustnou a přistoupil k jejímu věcnému posouzení, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.; přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[5] Kasační námitky stěžovatele lze rozdělit do několika skupin. Nejvyšší správní soud se tak nejdříve bude zabývat námitkou porušení procesních práv stěžovatele v řízení před městským soudem tím, že stěžovateli nebylo zasláno vyjádření žalovaného k žalobě; dále se zdejší soud zaměří na otázku zmocnění a doručování ve správním řízení; a na závěr bude vypořádána stěžovatelova argumentace ohledně včasnosti podání žaloby k městskému soudu v konkrétním případě a ohledně zkoumání a ověřování včasnosti podání žaloby obecně.

[6] K první z výše označených námitek Nejvyšší správní soud uvádí, že podle jeho ustálené judikatury dochází k porušení § 74 odst. 1 s. ř. s. a zároveň principu rovného postavení účastníků v řízení podle § 36 odst. 1 s. ř. s., pokud soud ve svém rozhodnutí vychází z vyjádření některého z účastníků řízení, aniž by toto vyjádření ovšem předtím zaslal ostatním účastníkům a umožnil jim se k němu vyjádřit; přitom uvedený závěr je třeba aplikovat zvláště důsledně v případech rozhodnutí soudu ve věci samé bez nařízení jednání. Soud je tedy v průběhu řízení povinen seznámit ostatní účastníky řízení s každým důkazem nebo stanoviskem jiného účastníka, jehož účelem je ovlivnit rozhodování soudu a nejedná se o vyjádření repetitivní a nepřínosné, z nějž soud ve svém rozhodnutí nebude vycházet (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 205/2006 - 60, ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007 - 90, či ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 5/2012 - 31; všechna rozhodnutí zdejšího soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). K porušení procesních práv účastníků řízení přitom tímto způsobem může dojít nejen při meritorním projednávání žaloby, ale rovněž při posuzování meritorní projednatelnosti

žaloby (včetně podmínky včasnosti žaloby; srov. výše citovaný rozsudek č. j. 1 Afs 5/2012 - 31).

[7] V případě stěžovatele však k takovému pochybení, tj. k porušení jeho procesních práv podle § 36 odst. 1 a § 74 odst. 1 s. ř. s., nedošlo. Sdělení žalovaného ze dne 3. 8. 2012, založené na č. l. 42 spisu městského soudu, totiž nelze považovat ani tak za vyjádření žalovaného k žalobě ve smyslu § 74 odst. 1 s. ř. s., ale toliko za jeho odpověď na předchozí výzvu soudu ke sdělení a doložení data doručení žalobou napadeného rozhodnutí žalobci. Žalovaný v daném přípisu pouze uvedl, který den bylo jeho napadené rozhodnutí stěžovateli doručeno (9. 5. 2012), aniž by se jakkoli blíže k žalobě vyjadřoval, tedy nevyjádřil ani jakoukoli pochybnost stran její včasnosti, ani návrh na její odmítnutí (pro opožděnost). Své sdělení pak žalovaný doložil kopií výpisu ze své spisové služby vztahujícího se k doručení rozhodnutí stěžovateli, který je ovšem součástí správního spisu, nikoliv důkazem, jak jej označuje stěžovatel. Navíc je třeba zdůraznit, že městský soud se s předmětnou výzvou na žalovaného obrátil v návaznosti na žalobu stěžovatele, v níž samé byl obsažen údaj o doručení napadeného správního rozhodnutí dne 9. 5. 2012 (to je uvedeno hned na titulní stránce žaloby a rovněž v přílohách žaloby se nacházejí dvě listiny prokazující uvedené datum doručení rozhodnutí žalovaného do datové schránky zástupce stěžovatele). Městskému soudu tak nesporně vznikly pochybnosti o včasnosti podání žaloby již na základě informací uvedených v ní a v jejích přílohách a v návaznosti na tyto pochybnosti pak městský soud postupoval zcela v souladu se zákonem, tedy vyzval rovněž žalovaného, aby mu nezávisle na stěžovateli (žalovanému nebyla zároveň zaslána kopie žaloby a ze spisu městského soudu nevyplývá ani to, že by o ní a o jejím obsahu byl informován dříve) sdělil údaj o datu doručení napadeného správního rozhodnutí a tento údaj doložil. Následné sdělení žalovaného pak nelze označit za vyjádření, jehož účelem by bylo ovlivnit rozhodování soudu a které by tak ve smyslu § 74 odst. 1 a § 36 odst. 1 s. ř. s. bylo nutné zaslat stěžovateli a poskytnout mu možnost vyjádřit se k němu. Rozhodnutí o odmítnutí žaloby pro opožděnost potom vycházelo jak z předmětného sdělení žalovaného, tak z informací obsažených v samotné žalobě, které se zcela shodovaly. Městský soud tedy nerozhodoval jen na základě informací poskytnutých mu jednou stranou, ale byly slyšeny obě strany. Proto lze uzavřít, že městský soud nepochybil, pokud předmětné sdělení žalovaného stěžovateli nezaslal dříve, než rozhodl o odmítnutí žaloby, a stěžovatelova procesní práva tímto nebyla porušena.

[8] Další okruh stěžovatelových kasačních námitek směřuje k otázce zastoupení ve správním řízení a toho, komu byl žalovaný povinen doručovat. Stěžovatel v tomto ohledu tvrdí, že ve správním řízení byl zastoupen fyzickou osobou Markem Tomkem, nikoliv občanským sdružením Klub přátel lokálek, jehož byl Marek Tomek předsedou (tj. orgánem, který je oprávněn jednat jménem sdružení). Tuto skutečnost stěžovatel dokládá plnou mocí danou jeho zmocněnci pro účely předmětného správního řízení. Nejvyšší správní soud ovšem ani této stěžovatelově námitce nemohl přisvědčit. Přestože Nejvyšší správní soud připouští, že samotná písemná plná moc pro zastupování stěžovatele ve správním řízení ze dne 3. 3. 2011 by co do určení zmocněnce mohla vyznívat ne zcela jednoznačně (tj. z hlediska jazykové interpretace), vzhledem ke všem dalším okolnostem případu a následnému jednání stěžovatele žalovaný nepochybil, pokud jednal s občanským sdružením jako se zmocněncem stěžovatele. Přitom z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že právě ony další okolnosti případu a následné jednání stran dohody o

plné moci jsou podstatné pro osvětlení nejasností, jež plynou ze samotného jazykového vyjádření v plné moci. V rozsudku ze dne 15. 11. 2007, č. j. 7 Afs 56/2004 - 114, konstatoval zdejší soud při řešení otázky nejasného rozsahu zmocnění v plné moci v rámci daňového řízení: „*v případě nejasností ohledně vymezení rozsahu zmocnění je vždy nutno zdůraznit vůli zastoupeného a zástupce, tj. jestliže jejich jednání v daňovém řízení obsah udělené moci zpřesňuje, dát mu přednost, neboť plná moc je pouhým průkazem zastoupení, nikoliv aktem zastoupení konstituujícím*“. Z citovaného závěru pak zdejší soud vyšel i ve svém rozsudku ze dne 22. 5. 2008, č. j. 1 Afs 32/2008 - 66, z něhož plyne, že při výkladu plné moci lze přihlídnout ke zmocnitelem posléze tvrzenému odlišnému záměru jen tehdy, pokud tento odlišný záměr je v souladu s jazykovým vyjádřením v plné moci, případně je alespoň jedním z možných významů textu plné moci, a současně vyplývá i z následného jednání zmocnitele vůči třetím osobám.

[9] K nyní posuzovanému případu Nejvyšší správní soud konstatuje, že v samotné písemné plné moci k zastupování stěžovatele ve správním řízení ze dne 3. 3. 2011 je jako zmocněnec uveden: „M. T., předseda výboru Klubu přátel lokálek, o.s., IČ: ...“, dále je doplněna adresa jeho trvalého bydliště („Trvale bytem“), jež se ovšem shoduje s adresou sídla občanského sdružení. Jako zmocnitel je uveden: „J. H., jednatel společnosti Hulman-kovošrot, spol. s r. o.“, dále následuje sídlo a identifikační číslo stěžovatele. J. H. jako zmocnitel a M. T. jako zmocněnec jsou pak na listině rovněž podepsáni a k jejich podpisům jsou připojeny otisky razítek stěžovatele a občanského sdružení. Podle názoru Nejvyššího správního soudu lze předestřené jazykové vyjádření v plné moci zhodnotit tak, že přestože není naprosto jednoznačné, svědčí spíše o tom, že zmocněncem je občanské sdružení Klub přátel lokálek. Tento závěr se opírá zejména o užití obdobné formulace při označení osoby zmocnitele, tj. nepochybně právnické osoby, a při označení osoby zmocněnce, neboť v textu jsou jako zmocnitel i zmocněnec uvedeny fyzické osoby v pozici orgánu oprávněného jednat za příslušnou právnickou osobu a také existence zmocnění je nakonec stvrzena podpisy daných fyzických osob a zároveň otisky razítek příslušných právnických osob.

[10] Uvedený závěr o tom, že vůle stran dohody o plné moci směřovala k udělení předmětného zmocnění přímo občanskému sdružení, nikoliv jeho předsedovi jako fyzické osobě, pak navíc zcela nepochybně vyplývá i následného jednání stěžovatele, respektive stran dohody o plné moci. Ze správního spisu je totiž patrné, že všechny stěžovatelovy úkony vůči žalovanému byly činěny právě prostřednictvím jmenovaného občanského sdružení: již na stěžovatelově odvolání je uvedeno, že je od občanského sdružení, a i v následujícím řízení žalovaný jednal s občanským sdružením jako se zástupcem stěžovatele a naopak. Všechny písemnosti žalovaného byly stěžovateli doručovány prostřednictvím občanského sdružení jako jeho zástupce, a to do datové schránky občanského sdružení; žalovaný se proti tomuto postupu nikdy neohradil a nenamítal jeho chybnost, a to ani v průběhu správního řízení, ani později při podání žaloby. Ba naopak ve své žalobě datované dnem 9. 7. 2012 výslovně uvedl, že je zastoupen jmenovaným občanským sdružením, z jehož datové schránky byla žaloba rovněž odeslána; navíc k žalobě byla přiložena zcela totožná plná moc, jakou stěžovatel použil již ve správním řízení. Z toho je zřejmé, že ani stěžovatel před podáním kasační stížnosti neměl pochybnosti o tom, kdo byl jeho zástupcem ve správním řízení, respektive před tím, než si stěžovatel v návaznosti na poučení městského soudu ohledně možností zastoupení podle § 36 s. ř. s. jako svého

zástupce zvolil advokáta Mgr. Rudolfa Lešku, LL.M. Oním zástupcem bylo občanské sdružení Klub přátel lokálek, jemuž tak žalovaný ve správním řízení řádně doručil své rozhodnutí o stěžovatelově odvolání.

[11] Konečně třetí okruh stěžovatelových námitek směřuje jednak proti městským soudem zjištěnému datu doručení stěžovatelovy žaloby, jednak proti absenci řádného prokázání opožděnosti žaloby ze strany žalovaného a jednak proti nejasnému počítání lhůty (určení jejího posledního dne) k podání správním žaloby. Jak již bylo uvedeno výše (viz bod [7] rozsudku), ve své žalobě stěžovatel výslovně uvedl, že napadené správní rozhodnutí mu bylo doručeno dne 9. 5. 2012 v 18:48:05 prostřednictvím datové schránky, a k žalobě dále přiložil dvě listiny dokládající doručení napadeného správního rozhodnutí do datové schránky zástupce stěžovatele dne 9. 5. 2012. První z nich (na č. l. 14 spisu městského soudu) je doručenska vztahující se k „dodatečnému zaslání usnesení o spojení řízení o odvolání č. j. 57/2012-130-SPR/3 zástupci účastníka řízení“, která obsahuje údaj o okamžiku dodání datové zprávy do datové schránky příjemce 09. 05. 2012, 11:30:19 i údaj o okamžiku doručení datové zprávy přihlášením oprávněné osoby 09. 05. 2012, 18:48:05. Druhou z listin (na č. l. 16 spisu městského soudu) je informace o doručení datové zprávy ve věci „dodatečného zaslání rozhodnutí o odvolání č. j. 57/2012-130-SPR/2 zástupci účastníka řízení“ (což je právě napadené správní rozhodnutí), v té je ovšem uveden toliko údaj o okamžiku dodání 9. 5. 2012, 11:30:18, zatímco jakákoli informace o okamžiku doručení datové zprávy v ní zcela chybí - předmětná listina dokonce neobsahuje ani kolonku (byť nevyplněnou) k okamžiku doručení datové zprávy. Nejvyšší správní soud má přesto za nepochybné, že žalobou napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 9. 5. 2012, tj. toho dne mu nebylo jen dodáno a doručeno následujícího dne, jak tvrdí ve své kasační stížnosti. Ačkoli k žalobě stěžovatel nepřiložil samotnou doručenkou k napadenému správnímu rozhodnutí, i z jím přiložené informace o doručení datové zprávy je patrný čas dodání do datové schránky v 11:30:18 (dne 9. 5. 2012) a při jeho srovnání s časem dodání usnesení, k němuž se vztahovala k žalobě přiložená doručenska, v 11:30:19 téhož dne, je zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli (jeho zástupci) dodáno do datové schránky jako první z obou zmíněných rozhodnutí, tudíž jako takové muselo být stěžovateli rovněž doručeno přihlášením oprávněné osoby do datové schránky. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že stěžovatel již v žalobě a jejích přílohách jednoznačně doložil den doručení napadeného rozhodnutí jako den 9. 5. 2012. Stejně datum doručení napadeného správního rozhodnutí pak vyplývá i ze správního spisu žalovaného. V něm se nachází výpisy ze spisové služby žalovaného, v níž jsou uchovávány informace o doručení písemností účastníkům řízení, přičemž z výpisu č. 5 je patrné, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného bylo zástupci stěžovatele, občanskému sdružení Klub přátel lokálek, doručeno do datové schránky dne 9. 5. 2012. Nadto v reakci na kasační stížnost žalovaný zdejšímu soudu zaslal vlastní doručenkou vztahující se k zaslání žalobou napadeného rozhodnutí, která obsahuje shodnou informaci: rozhodnutí bylo do datové schránky občanského sdružení dodáno dne 9. 5. 2012 v 11:30:18, doručeno bylo téhož dne v 18:48:06. Den doručení napadeného správního rozhodnutí je tudíž zcela jednoznačně nesporný a naopak stěžovatelovo tvrzení v kasační stížnosti, že dne 9. 5. 2012 bylo rozhodnutí do datové schránky pouze dodáno, nikoliv však doručeno, působí velmi účelově. Dojem o jeho účelovosti je ještě prohlouben s ohledem na skutečnost, že s napadeným rozhodnutím se stěžovatel sám mohl seznámit již dne 27. 4. 2012, kdy bylo doručeno do jeho datové schránky, neboť žalovaný nejdříve

chybně své rozhodnutí zaslal přímo stěžovateli, až poté jej dodatečně zaslal rovněž zplnomocněnému zástupci stěžovatele, přičemž dvouměsíční lhůta k podání správní žaloby začala běžet až po doručení daného rozhodnutí stěžovatelovu zástupci.

[12] Stěžovatel dále brojil proti postupu městského soudu při ověřování včasnosti podání žaloby a tvrdil, že důkazní břemeno ohledně opožděného podání žaloby leží na žalovaném a že jej tento v dané věci neunesl. Ani v tomto však Nejvyšší správní soud nemůže se stěžovatelem souhlasit. Včasnost žaloby je totiž jednou z nutných podmínek věcné projednatelnosti žaloby, a proto soud musí skutečnosti rozhodné pro závěr o včasnosti nebo opožděnosti žaloby zkoumat vždy z úřední povinnosti (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, a ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 As 11/2005 - 72, publikovaný pod č. 715/2005 Sb. NSS), a to dříve než o podané žalobě věcně rozhodne. V rozsudku ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 Afs 87/2009 - 131, Nejvyšší správní soud dále uvedl: „*V řízení před soudem nelze striktně vzato o rozložení důkazního břemene mezi žalobce a žalovaného stran doručení napadeného správního rozhodnutí vůbec hovořit, neboť soud, který posuzuje podmínky věcné projednatelnosti žaloby a v rámci toho posuzuje i otázku její včasnosti, musí tuto otázku posoudit z úřední povinnosti a - je-li v této souvislosti třeba skutkového zkoumání - za tím účelem provést veškeré důkazy, jejichž provedení je k tomu potřeba, tak, aby byl řádně zjištěn skutkový stav věci.*“ (obdobně viz také výše citovaný rozsudek č. j. 2 As 11/2005 - 72 či rozsudek zdejšího soudu ze dne 4. 7. 2012, č. j. 6 Ads 51/2012 - 30). Žalobce ani žalovaný tedy nenesou přímo důkazní břemeno ohledně prokázání včasnosti, respektive opožděnosti žaloby; tuto otázku musí primárně posuzovat sám soud, a to i nad rámec tvrzení účastníků podle skutečného stavu. Proto byl zcela souladným se zákonem postup městského soudu v nyní projednávané věci, kdy se městský soud poté, co obdržel žalobu s uvedením data doručení napadeného správního rozhodnutí svědčícího o opožděném podání žaloby, obrátil rovněž na žalovaného s dotazem ohledně data doručení jeho rozhodnutí stěžovateli. Vzhledem k tomu, že se posléze tvrzení obou účastníků v tomto ohledu shodovala, měl městský soud postaveno najisto, že žaloba byla podána opožděně. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v daném případě nevznikají žádné pochybnosti o datu doručení napadeného správního rozhodnutí a nevznikly ani v řízení před městským soudem, který vycházel jak z tvrzení stěžovatele, tak ze sdělení žalovaného doloženého výpisem z jeho spisové služby s informací o doručení jeho rozhodnutí stěžovateli, přičemž Nejvyšší správní soud považuje takový doklad za postačující. Co se týče principu presumpce včasnosti, jehož se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, respektive principu, že pochybnosti ohledně včasnosti žaloby nemohou jít k tíži žalobce, ten se uplatní jen v případech, kdy soud není schopen postavit najisto otázku včasného, respektive opožděného podání žaloby. Žaloba totiž může být pro opožděnost odmítnuta toliko za situace, kdy je nesporné, že nebyla podána včas, nikoli pokud existují pochybnosti – takové odmítnutí žaloby, za přítomnosti pochybností o její opožděnosti, by totiž znamenalo nepřipustné odepření spravedlnosti (*denegationem iustitiae*), porušující právo jednotlivce na spravedlivý proces. To však není případ stěžovatele, neboť v jeho věci nebylo o opožděnosti žaloby pochyb, jak vyplývá z výše uvedeného.

[13] Konečně pokud stěžovatel namítal nejasnost a nesrozumitelnost ustanovení upravujících počítání lhůty k podání správní žaloby, ani tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz příkladmo rozsudky ze dne 9. 2. 2005, č. j. 1 As 34/2004 - 84, publ. pod č. 657/2005 Sb. NSS, ze dne 2. 7. 2007,

č. j. 4 As 44/2006 - 57, či ze dne 31. 10. 2011, č. j. 3 Ads 30/2011 - 52) potvrzuje jazykové vyjádření § 40 odst. 1 a 2 s. ř. s., podle nichž lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek (odst. 1), a lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty (odst. 2). V obou citovaných pravidlech ohledně běhu lhůty je odkazováno na den určující počátek běhu lhůty; a Nejvyšší správní soud na uvedených ustanoveních neshledává nic nesrozumitelného, neurčitého a zmatečného, jak naznačuje stěžovatel. Městský soud v napadeném rozhodnutí zcela v souladu s § 40 odst. 2 s. ř. s. konstatoval, že vzhledem k tomu, že žalované správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 9. 5. 2012, lhůta pro podání správní žaloby proti němu skončila dne 9. 7. 2012 (pondělí); jelikož pak žaloba byla podána dne 10. 7. 2012, musela být městským soudem odmítnuta jako opožděná. Takový postup městského soudu a výklad § 40 odst. 2 s. ř. s. rozhodně není nijak striktní a formalistický, ale naopak zcela souladný se zákonem, ani na účastníky řízení neklade nepřiměřené nároky; a to i s ohledem na relativně dlouhou lhůtu stanovenou pro podání správní žaloby (dva měsíce od doručení žalobou napadeného rozhodnutí).

[14] Nejvyšší správní soud tak nemohl přitakat žádné z námitek stěžovatele, a proto mu nezbylo než jeho kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto mu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nenáleží. Žalovaný, jako procesně úspěšný účastník řízení, právo na náhradu nákladů řízení neuplatnil a vzhledem k tomu, že ani ze spisového materiálu nevyplývá, že by v souvislosti s tímto řízením vynaložil náklady nad rámec své běžné úřední činnosti, Nejvyšší správní soud mu náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[16] V případě osob zúčastněných na řízení rozhodl Nejvyšší správní soud o náhradě jejich nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že zdejší soud těmto osobám v průběhu řízení neuložil žádné povinnosti a tyto osoby ani soudu nenavrhly, aby jim z důvodů zvláštního zřetele hodných bylo přiznáno právo na náhradu dalších nákladů řízení, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu